

НАШ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКИ РАД У КИНИ

НС семе на путу свиле

➤ **Институт за ратарство и повртарство потписао конвенцију о сарадњи с неколико универзитета из кинеских провинција**

У новије време се све чешће говори о огромним потенцијалима Новог пута свиле који ће пролазити и кроз Србију. Увелико се ради на изградњи брзе пруге Београд-Будимпешта, све чешће се помиње изградња канала Морава-Вардар, а раде се пројекти и на прокопавању нове трасе Суецког канала, као дела воденог пута од Кине до Европе. Биће то могућност и за убрзани развој укупне српске привреде, науке и струке. На Новом путу свиле наћи ће се и Институт за ратарство и повртарство у Новом Саду. То је потврђено почетком новембра 2016. године након позива директора Канцеларије за међународну сарадњу и размену Ји Јина са Нортвест А&Ф универзитета у Јанглингу, у Кини, за учешће делегације Новосадског института на конвенцији "Аграрно високообразовне и научно-иновативне Алијансе на Новом путу свиле". На скупу је учествовало преко 30 универзитета и научних института држава евроазијског континента међу којима су били представници из Кине, Казахстана, Русије, Пољске, Киргизије, Јордана, Израела, Марока, Италије и других држава. На тој конвенцији, нашу делегацију сачињавали проф. др Јан Туран, др Сања Васиљевић и др Ђура Карагић из Института за ратарство и повртарство, као и представници пољопривредних факултета Београдског и Новосадског универзитета.

Конференција је имала за циљ да се оформи конзорцијум евроазијских држава на Новом путу свиле ради унапређења сарадње, рекла је за "Пољопривредник" др Сања Васиљевић, помоћник директора за научноистраживачку делатност Института за ратарство и повртарство у Новом Саду. - Након потписивања мултилатералног споразума, свака чланица Алијансе је током два радна дана представила своју институцију и визију сарадње. Новосадски институт је представио пројекат "Примена протеинске стратегије у економској области на Новом путу свиле". На Генералној скупштини Алијансе усвојени су Повеља и Акциони план за период од 2016. до 2020. године. Предложене су активности за 2017. годину, међу којима су израда вебсајта Алијансе и организовање академског форума у земљама у државама централне Азије. На том скупу, представници Новосадског института су потписали билатералне споразуме с неколико универзитета различитих кинеских провинција, што представља широко отворена врата за сарадњу с Кином. Стручњаци Новосадског института виде своју велику шансу у сарадњи с колегама у Кини, јер се у Азији користе старе методе селекције и произ-

водње на малим парцелама. Зато постоји широк простор за пласирање савремене технологије којом смо ми овладали.

Према речима др Сање Васиљевић, Новосадски институт још од раније има богату и разноврсну сарадњу

Др Сања Васиљевић

с азијским државама, па и с одговарајућим установама у Кини. Издваја се успешна сарадња с научним институцијама у провинцији Ђилин, у оквиру којих посебно с Институтом за сунцокрет Академије за науку у пољопривреди у граду Беиченг. Тамо је др Драгана Миладиновић 2002. године оформила Лабораторију за културу ткива

них биљака као сировине за производњу енергије". Задатак је био врло захтеван, јер се радило о производњи на заслањеним земљиштима. Две године касније др Владимир Миклић је био координатор пројекта "Развој и имплементација нових генотипова сунцокрета разменом генетског материјала и унапређењем постојећих технологија". То је изузетно значајно, јер је доскора у Азији на првом месту била производња уљане репице, затим кикирикија, а велики продор има сунцокрет због својих стабилних приноса и садржаја уља. А 2015. године др Светлана Балешевић Тубић је, заједно с кинеским колегама са Хардинг института, радила на унапређењу производње соје за људску исхрану. Тада је, поред високих приноса, нагласак био дат на повећање квалитета, посебно садржаја масти и протеина.

Крајем 2016. новосадски стручњаци, заједно са 10 кинеских института, учествују у остваривању пројекта који финансира Европска унија и Кина, чији је циљ смањење зависности евроазијског континента од увоза соје из Америке. Нагласак се даје на повећање производње протеинских махунарки, зрених и крмних легуминоза, пореклом са евроазијског простора. То је посебно значајно за Кину која увози велике количине семена луцерке из Америке и соје из Бразила. У последње време у овој многољудној држави расте потражња за сојом из конвенционалне производње, па чак и из органске, што представља шансу за Новосадски институт, који следи политику ЕУ о забрани гајења ГМ соје. Судећи по интересу многих делегација, које су посетиле Институт за ратарство и повртарство у Новом Саду, кинески партнери су веома заинтересовани за увоз семена и сена луцер-

ПОГЛЕД ИЗ КИНСКИХ САТЕЛИТА

Крајем новембра прошле године у Институту за ратарство и повртарство боравили су представници ИТ сектора космичке индустрије из Пекинга, која има велико вишегодишње искуство у истраживању космоса и унапређењу захтева војне индустрије. Гости из најмогућније државе на свету захудили су сарадњу у области паметне пољопривреде, односно употребу снимака из дрона и кинеских сателита. Истовремено, Новосадски институт је показао интерес за сарадњу, посебно у коришћењу паметне технологије у наводњавању, идентификацији броја биљака на парцели и појединих фенолошких фаза биљака и развоја симптома болести усева, што се увелико користи у аграрно развијеним државама, посебно у САД. Конкретизација договора о погледу из дрона и кинеских сателита очекује се средином ове године.

сунцокрета. Одлуком Министарства за науку НР Кине тај институт је 2003. прерастао у Кинеско-српски центар за оплемењивање сунцокрета, чија је главна активност стварање заједничког хибрида за кинеске услове.

Последњих пет година научноистраживачка сарадња с Кином се битно увећала. Др Ђура Карагић је од 2011. године, заједно са Нортвест универзитетом, успешно координирао пројекат "Технолошки изазови и економска оправданост биомасе крм-

ке. Тамошњим стручњацима за производњу луцерке доста невоља изазивају заслањена земљишта, па се сада нагласак даје на стварање селекција отпорнијих на повишен садржај соли у тлу. У таквим условима тестирају се наше сорте и хибриди, првенствено уљарица. Кинески партнери показују интерес и за сарадњу у области селекције житарица, иако су постигли огроман напредак са пиринчем.

Б. Крстин

"ЈЕДИНСТВО" ДОО ИЗ БЕЛОГ БЛАТА
УПОШЉАВА ПОЛА СЕЛА

Трска се жање зими

➤ **Квалитет трске из Белог Блата и повољна цена обезбеђују јој сигуран пласман на тржиште Немачке**

"Јединство" д.о.о. из Белог Блата последњих пет деценија бави се кошењем и прерадом барске трске. Првобитна замисао приликом оснивања овог предузећа била је да се оно бави ратарством и сточарством. Како је пољопривредно земљиште у белоблањском атару лошијег квалитета, због близине Царске баре, језера Рибњак Ечка и околних водотока, производња је преоријентисана. Тренутно се у погонима "Јединства" прерађује 80.000 снопова трске. То је 650.000 квадратних метара тршчаног плетива. Чак 99 одсто производа завршава на немачком тржишту. Нуспроизвод су тршчане изолационе плоче дебљине пет центиметара. Оне се праве од трске која није погодна за плетиво и углавном завршавају на домаћем тржишту.

снос од појаве плесни. Такође, важно је да стабљика буде што тања и што дужа. Највише квадратних метара даје трска дужине 5,5 метара. Највише се плашимо ледених киша, каже Суперо.

На квалитет трске утиче и терен на којем се она налази. Што је земљиште лошије, то је трска квалитетнија. Управо квалитет трске која расте на овом подручју помогао је овој фирми да се на иностраном тржишту избори с конкуренцијом. Кинеска трска није нашла пролаз на овом тржишту, јер њен квалитет није био ни приближан нашој, банатској. Други фактор је цена. Из ове фабрике тршчано плетиво за Немачку креће по цени од 60 евроценати по квадратном метру. Вредност овог производа у једном шлеперу је око 4.500 евра.

У новије време у предузећу "Јединство" теже проналазе радну снагу. Многи становници Белог Блата, које је вишенационална средина, отишли су у иностранство захваљујући мађарским пасошима. Ухлебљење највише траже у Бечу и у Немачкој, објаснио је Суперо.

- Код нас су запослена 52 радника. Од тога 13 има посао на неодређено време, остали су углавном сезонски радници, јер је и наш посао такав. Сеча трске почиње у новембру и траје најкасније до 1. маја. Од децембра до августа ради се прерада. Ипак, педесетак породица из села које има 1.300 становника овде себи обезбеђује егзистенцију.

Брачни пар Бабински је цео радни век провео у "Јединству". Верица је давне 1977. године први пут ушла у погон тадашње трскарке.

- За жену много значи да има посао у селу у којем живи, прича Верица Бабински. - Када радим седам-осам месеци годишње, то је велика финансијска помоћ. Радим за машином, правим плетиво од трске, такозвани штукатор. Овај посао је прилично напоран за жену. Снопови су тешки, најтеже је скинути плетиво с машине које може имати и до 25 килограма. Децу смо отхранили радећи овде и сада када су они самостални, ја сам презадовољна.

Веричин супруг Јожеф ће за неколико месеци бити пензионер. За разлику од ње, он је радник на неодређено време и пензију је зарадио управо у овом погону.

Драгослав Звекић је Зрењанинац и воли да каже да се удао у Бело Блато. Када је први пут дошао у ово село и видео терене за пецање, рекао је да ту и остаје. Сада ради у "Јединству" на пословима виљушкарите.

- Овај погон је за малу средину као што је Бело Блато изузетно важан. Пола села живи од ове фирме. Овде је запослена и моја супруга, а две плате много значе. Једва чекамо зиму, па да почнемо да радимо. Нешто мало се бавимо ратарством, имамо башу која прерађује породицу, тако да је овај посао премија, каже Звекић.

Мештани Белог Блата кажу да су везани за ову фабрику, јер им она умногоме олакшава живот, не путују до Зрењанина или неког другог места, а ако се покажу као добри радници, увек бивају ангажовани када почне сезона.

Јасна Бајански

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ ДОДЕЛИЛА ПРИЗНАЊЕ "КАПИЈЕ УСПЕХА"

Награђени хотели, етно-куће, салаши и винарије

➤ **Највише признање у категорији салаша додељено је "Салашу Ђорђевић", а у категорији винарија "Деурић" винарији**

Привредна комора Војводине је недавно доделила плакете и признања "Капије успеха" за

унапређење и подстицање квалитета услуга у угоститељској и туристичкој делатности у 2016. години. Свеча-

ност је одржана у хотелу "Президент" у Новом Саду.

Добитници признања "Капије успеха" су етно-насеље и етно-хотел "Врдничка кула" у категорији хотелског здравственог, конгресног и пословног центра, хотел "Премијер президент" у категорији хотела, винарија "Деурић" у категорији винарија, као и "Салаш Ђорђевић" у категорији салаша.

У категорији ресторана, добитник плакете за квалитет услуга у 2016. години је ресторан "ЦФК" из Врбаса. У категорији сеоског туристичког домаћинства, добитник плакете је етнокућа "Тошина кућа" из Јарка. Плакете су добили салаш породице Татић, у категорији салаша, "Арт кафе" из Кањже у категорији специјализоване угоститељске понуде, винарија "Виник" из Вршца у категорији породичне винарије, а у категорији породичног подрума вина "Селекта" из Гудурице.

